

Tannhelsetjenesten i Vestfold FKF

Vår dato
03.07.2009

Vår referanse
2009/02716-1

Vår saksbehandler
Bengt Berger/33 34 40 49 bengtb@vfk.no

Deres dato

Deres referanse

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Fylkestannlegens høringsuttalelse vedr. forslag om innføring av automatisk frikortordning

Med bakgrunn i høringsbrevet datert 25.05.2009 har fylkestannlegen i Vestfold gjennomgått Helse- og omsorgsdepartementets forslag til lovendring for å etablere en automatisk frikortordning samt etablering av de nødvendige elektroniske registre for å drifte en slik ordning.

Etablering av en automatisk frikortordning innebærer at brukerne ikke lenger trenger å sette frem krav om frikort overfor sitt lokale NAV - kontor. Frikortet vil automatisk bli sendt til brukeren når taket for egenandel er nådd. Ordningen foreslås i første omgang kun å omfatte egenandeler som faller inn under egenandelstak 1, men med planer om å utvide den til også omfatte egenandelsordning 2.

Den offentlige Tannhelsetjenesten gir i dag ikke behandling som inngår i egenandelstak 1, men visse typer behandling inngår derimot i egenandelstak 2. Dette gjelder sykdommer og anomalier i munn og kjeve, undersøkelse forut for oppstart av kjeveortopedisk behandling og behandling og rehabilitering av marginal periodontitt.

Tannhelsetjenesten direkte oppgjør til HELFO innrapporteres foreløpig ikke elektronisk. Gjennom det elektroniske samhandlingsprosjektet, ELIN-T arbeides det med en fullelektronisk kommunikasjon med HELFO.

Hovedmålet med lovendringen og innføring av ordningen, er å gjøre administreringen av frikortordningen mer brukervennlig, ved at den går raskere, er mer kostnadseffektiv og sikrer brukernes trygderettslige rettigheter. I tillegg til dette, vil NAV få frigjort viktige ressurser til øvrig saksbehandling og tjenesteproduksjon.

Fylkestannlegen i Vestfold slutter seg til Departementets forslag til en automatisk frikortordning for egenandeler innenfor egenandelstak 1 ved at det opprettes et eget elektronisk register for alle innbetalte egenandeler. Fylkestannlegen stiller seg også bak forslagene om de nødvendige hjemmelsgrunnlag og lovendringer i folketryktdloven, helseregisterloven og spesialisthelsetjenesteloven. Opprettelse og drift av registrene forutsetter at datasikkerheten og personvernet ivaretas ihht de til enhver tid gjeldende regler.

Fylkestannlegen er videre enig i at de virksomheter som yter tjenester som inngår i egenandelstak 1, får meldeplikt for innbetalte egenandeler som pasienten betaler. Uten meldeplikt vil ordningen stå i fare for miste deler av sin verdi både for brukere og forvaltningen, noe som vil true den forventede gevinstrealiseringen.

Dagens ordning, der brukeren selv må ta vare på sine innbetalte egenandeler i form av kvitteringer og deretter oppsøke NAV for å fremme sitt krav om frikort, er lite brukervennlig og kostnadseffektiv. Nåværende ordning medfører trolig at mange brukere ikke oppsøker sitt lokale NAV - kontor for å fremme krav om frikort, men betaler egenandeler som de etter loven kunne unngått å betale.

Det er i tillegg trolig at brukere unnlater å oppsøke ulike tjenester som omfattes av egenandelsordningen, fordi de ikke har råd til behandling eller medisiner, da terskelen for å slippe å betale egenandel oppfattes for høy og tungvint.

I denne siste gruppen av brukere vil vi trolig finne brukere i lavere sosiale lag. Virkningen av at de ikke får den hjelp de skulle hatt, kan bidra til å forsterke de sosiale ulikhetene i helse. Slik sett har etableringen av en automatisk frikortsordning et viktig og positivt folkehelseperspektiv i seg og faller inn i den helhetlige satsningen for å redusere de sosiale forskjellene i helse i Norge.

For å redusere eventuelle personvernsulemper som enkelte pasienter kan føle ved manglende samtykke til at opplysninger sendes inn, har departementet vurdert om det i lovverket skal opprettes en reservasjonsrett vedr to forhold:

- Reservasjonsrett mot at opplysninger om betalte egenandeler sendes inn fra HELFO til det foreslåtte egenandelsregisteret som grunnlag for automatisk frikortordning
- Reservasjonsrett mot utlevering av opplysninger om brukeren har frikort eller ikke, til de tjenestene som omfattes av egenandelstak 1.

Brukere som reserverer seg fra elektronisk registrering i egenandelsregisteret, vil indirekte også reservere seg fra eksterne spørringer i registeret. I praksis kan det tenkes at en bruker ikke ønsker å reservere seg fra registrering i egenandelsregisteret, men vil reservere seg fra utlevering av opplysninger om en har frikort eller ikke.

Fylkestannlegen er av den oppfatning at brukeren bør gis reservasjonsrett mot ekstern spørring (HarBorgerFrikort) i egenandelsregisteret. En reservasjonsrett vil etter vår vurdering ikke undergrave hovedmålsettingen med innføringen av den automatiske frikortsordningen. Dersom brukeren ikke ønsker et slikt servicenivå når han/hun er i kontakt med tjenester som omfattes av ordningen, bør han/hun kunne bestemme det selv. Vi mener at dette ikke vil forringe de gevinster ordningen er ment å realisere. I det elektroniske pasientsystemet Tannhelsetjenesten bruker i dag, foreligger det ikke tekniske muligheter for denne typen spørring til egenandelsregisteret. I fremtidige kravspesifikasjoner overfor leverandør vil denne typen funksjonalitet bli tatt med.

Derimot mener fylkestannlegen at det ikke bør innføres en reservasjonsrett mot registrering av innbetalte egenandeler i egenandelsregisteret. En slik reservasjonsrett vil etter vår vurdering kunne bidra til at en ikke oppnår de gevinster en er ment å oppnå både på individ og samfunnsnivå.

Departementet foreslår å opprette spørretjenesten "HarBorgerFrikort" for de tjenester der det kan kreves egenandeler fra brukerne. Vi tror ikke at så mange vil benytte seg av departementets foreslått reservasjonsrett og at gevinstene ved innføringen både for pasienten og forvaltningen vil bli redusert i stort monn.

Departementet bør følge med på utviklingen i antallet reservasjoner. Skulle omfanget av reservasjonene bli omfattende og dermed å redusere forvaltningsgevinsten pga manuell håndtering av kvitteringer, bør reservasjonsretten opp til nærmere vurdering.

Fylkestannlegen savner i høringsnotatet noe mer konkret vurdering av om tidsperspektivet for når egenandelstak 2 kan og skal inkluderes i ordningen. Vi etterspør en helhetlig gjennomgang av problemstillinger forbundet med implementering av ordningen for behandling som har egenandeler etter egenandelstak 2. Dette gjelder både administrative og økonomiske konsekvenser.

Departementet gir i høringen uttrykk for at både offentlig og privat virksomhet må bidra når det gjelder kostnadene ved å etablere et elektronisk system. Fylkestannlegen savner i denne forbindelse en grundigere vurdering av størrelsen på disse kostnadene og hvordan de er tenkt finansiert.

I Tannhelsetjenestens nåværende rammer er det ikke rom for store investeringer i teknisk infrastruktur uten at det tilføres midler til å etablere de tekniske løsninger som vil kreves for å etablere bla en elektronisk spørretjeneste.

Med hilsen

Bengt Berger
Fylkestannlege

Hallgeir Henriksen
Rådgiver